

Campus Obert

**CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS**

COORDINACIÓN

**Sebastià Serra i
Busquets**

♦
**Antoni Vives
Reus**

♦
**Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)**

► TEMA

El paper de les dones al llarg de la història

En motiu de la commemoració del 8 de Març com a Dia de la Dona, l'autora ens recorda el paper que les dones dugueren a terme durant la segona República espanyola.

Històriques de la lluita feminista: 'Mujeres Libres'

♦♦ **Maria Antònia Fernández Pizà ***

A pocs dies per a la celebració del Dia de la Dona (8-M), una de les fites més importants en el calendari dels moviments feministes d'arreu. Resulta un bon moment per aturar-nos i girar la vista enrere cap a les lluites feministes que ja iniciaren

les nostres predecessores i amb unes reivindicacions no tan diferents de les d'avui dia.

Ens situem així en el període històric que abraça la Segona República. Aquests foren uns anys fonamentals per a les dones, gràcies a alguns dels drets que aconseguiren, com per exemple, el dret de participar en la vida política mitjançant el vot. Però fou el període de la Guerra Civil el punt àlgid de les reivin-

dicacions feministes provinents precisament dels sectors llibertaris.

Sense anar més enfora voldria destacar *Mujeres Libres* i el seu paper en la història del feminisme. Pioneres en constituir una organització que lluités activament per aconseguir una vida més justa per a les dones. Fundada a 1936 dintre del moviment anarquista, naixia com a una organització dedicada a l'alliberament de les dones. Desenvoluparen un ampli programa encaminat a la seva capacitat per aconseguir acabar amb la subordinació i les relacions de poder des de tots els àmbits -econòmic, social, educatiu, sexual i reproductiu-. Una mostra és la revista que publicaren entre 1936 i 1939, disponible en línia, i

que animo a pegar-li una ullada.

Igualment, val la pena revisar el seu llegat de la mà de grans expertes, com ho són la catedràtica.

d'Història Contemporània de la UB, Mary Nash, qui dedicà la seva tesi a l'estudi del paper de les dones durant la Guerra Civil i la politòloga Martha Ackerlberg, qui el 2017 publicava un llibre sobre aquesta organització. Esperem doncs, tal com diu aquesta autora, que «en-

llaçar les nostres vivències amb les seves no només ens uneixi, sinó que ens capaciiti».

* *Historiadora i membre del Grup d'estudi de la Cultura, la Societat i la Política al món contemporani de la UIB.*

► TEMA

Educació interdisciplinària

Per setè any consecutiu, s'organitza el seminari «La formació interdisciplinària en Ciències Humanes i Socials». Enguany és online i per poder accedir a les sessions cal fer una inscripció a través de l'adreça <<https://cedoc.uib.cat/inscripcio>>

Ciències Humanes i Socials i les seves propostes didàctiques

♦♦ **Rafel Puigserver Pou ***

Tots els divendres d'aquest mes de març es dur a terme una nova edició del seminari 'La formació interdisciplinària en Ciències Humanes i Socials', que organitza el grup Estudis de la Cultura, la Societat, la Comunicació i el Pensament contemporani de l'Institut de Recerca i Innovació Educativa (IRIE) - UIB. Enguany a causa de les restriccions per mor de la covid es farà en modalitat en línia a

través de la plataforma ZOOM a partir de les 16 hores

El primer dia Arnau Company Mates, Elisabeth Ripoll Gil i Sebastià Serra Busquets ens analitzaran el tractament de les institucions democràtiques en els programaris educatius de primària, secundària i batxillerat, i faran una proposta didàctica. Elisabeth Ripoll ens parlarà dels 'lieux de mémoire' per a l'estudi de la memòria democràtica a les Illes Balears». Finalment, Ana Laura García Montserrat ens acostarà alguns recursos educatius per aplicar durant el confinament.

El 12 de març Raül Genovés farà

aportacions de les competències emocionals a la formació interdisciplinària i al desenvolupament humà. Xavier Jiménez González, Elena Gili Sampol, Marina Castillo Fuentesal ens parlaran de la Wikidata, una font d'informació per a projectes didàctics, col·laboratius i

integrats de ciència oberta. En Jaume Binimelis Sebastián tractarà l'al·fabetització en geografia i mapes mentals.

El tercer divendres dia 19, Marina Castillo Fuentesal exposarà els recursos didàctics per a ensenyar la història de les dones a les aules i Francesc Vicens Vidal tractarà la utilització de recursos TIC en l'educació musical no reglada durant el confinament.

El darrer dia serà el temps que l'art i els museus amb Francisca Lladó Pol que ens parlarà de les desventures d'un professor d'Història de l'Art; Maria del Mar Trias Magraner sobre una proposta didàctica de l'òpera del segle XIX a Mallorca i Maria Sebastián Sebastián, Francisco Falero Folgoso i Aina Ferrero Horrach que plantejaran una experiència entorn de l'aprenentatge per projectes a través dels museus.

* *Doctor en Humanitats i Ciències Socials i Màster en Comunicació*

► TEMA

Coneguem els nostres gens

El Dr. Galmés i la Dra. Serra són coautors de diferents articles que mostren la rellevància de variants genètiques sobre el metabolisme i en relació amb la ingesta de nutrients específics.

CYP1A2, ¿el aliado de los amantes del café?

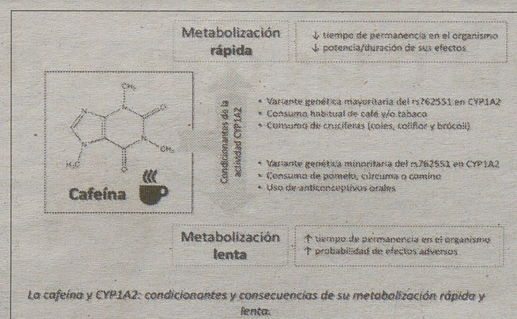
♦♦ **Francisca Serra Vich**
* **Sebastià Galmés Monroig ***

La cafeïna es el psicoestimulant natural més consumit en el món i la seva font principal és el cafè. Aun que la seguretat del consum moderat de cafeïna (400 mg/dia) està avalada per la Autoritat Europea de Seguretat Alimentària, les dosis desencadenants de

efectos deseados (mayor capacidad de concentración o rendimiento deportivo) o perjudiciales (nerviosismo o insomnio) presentan gran variabilidad entre personas, ya que la sensibilidad a la cafeína depende de factores que condicionan su metabolismo y, en concreto, de la actividad de un gen: el CYP1A2.

Una vez consumida, la cafeína es absorbida y distribuida a órganos y tejidos, donde desencadena sus efectos antes de ser eliminada del organismo. En el hígado se encuentra la proteína P450-1A2, codificada por el gen CYP1A2, cuya actividad determinará el tiempo de permanencia de la cafeína en nuestro or-

ganismo. A mayor actividad, más rápidamente es metabolizada y eliminada, y por tanto menores son sus efectos. Ciertos fármacos, drogas o alimentos pueden aumentar la actividad de P450-1A2 (el brócoli o la coliflor) o disminuirla (el pomelo, el comino o la cúrcuma). No obstante, uno de los mayores determinantes de la actividad P450-1A2 es la presencia de una variación en su gen que se asocia al tipo de metabolismo (rápido o lento) de las personas. La variante mayoritaria (presente en el 68% de la población europea) se asocia a un metabolismo más rápido, mientras que las

personas con la variante minoritaria (32%) muestran menor velocidad de eliminación de la cafeína, lo que se asocia a mayor riesgo de sufrir efectos adversos asociados al consumo de café.

Así pues, la nutrigenética -la rama de la genómica nutricional que estudia el diferente impacto en el metabolismo de los nutrientes según la genética de las personas- permite personalizar la dosis óptima para sacar el máximo provecho de la cafeína.

* *Catedrática de Nutrición y Bromatología de la UIB - LBNB (UIB)- IdISBa-CIBEROBN * Investigador postdoctoral del Centro de Investigación Biomédica en Red para la Fisiopatología de la Obesidad y la Nutrición (CIBEROBN) i Professor associat de Bioquímica i Biologia Molecular de la UIB. Grup Nutrigenòmica i Obesitat. LBNB (UIB)-IdISBa-CIBEROBN*